



KESKKONNAMINISTEERIUM



# LIFE

## loodus ja bioloogiline mitmekesisus

**Merike Linnamägi**

Keskkonnaministeerium

Looduskaitse osakonna peaspetsialist

4.05.2020

# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



LIFE kaasrahastab projekte, mille eesmärk on aidata looduse ja bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas kaasa liidu poliitika ja õigusaktide, sealhulgas liidu bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2020, loodus- ja linnudirektiivi edasiarendamisele ja rakendamisele, eelkõige käsituste, parimate tavade ja lahenduste kohaldamise, väljatöötamise, katsetamise ja tutvustamise teel.

Vt ka: Komisjoni rakendusotsus programmi LIFE mitmeaastase tööprogrammi vastuvõtmise kohta ajavahemikuks 2018–2020 [LINK](#)

# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



Lubatud projektitüübid on:

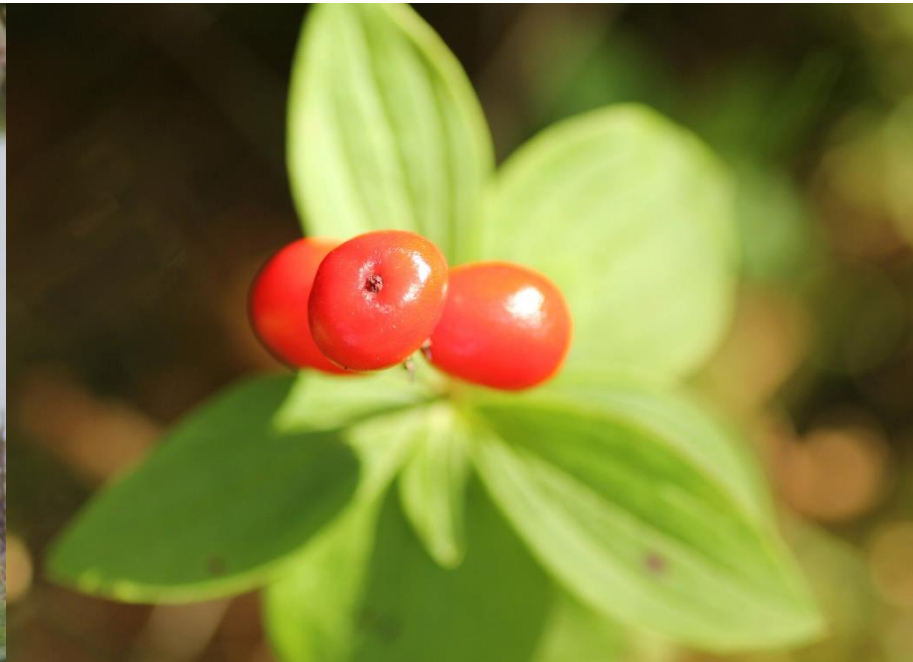
- **Parimate tavade juurutamine** - kasutatakse tuntud, sobivaid ning kuluefektiivseid lahendusi. Projekti tulemusi tuleb seirata ja teavitustööd teha.
- **Katseprojektid** - katsetatakse meetodeid või tehnikaid, mida pole varasemalt kasutatud, kuid mis võiks anda eelised võrreldes praegu kasutusel olevate praktikatega, ning mida saaks hiljem rakendada suuremal skaalal.
- **Demonstratsiooni projektid** - kasutatakse, testitakse ja hinnatakse meetodeid, mis on uued või selles kontekstis tundmatud, ning mida saaks rakendada mujal sarnastes oludes.

# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



**Maksimaalne kaasrahastuse määr on 60%**

**Erandina on esmatähtsate\* liikide ja elupaikade kaitsele suunatud looduse projektile võimalik taotleda kaasrahastusmäära kuni 75%**



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



Looduse ja bioloogilise mitmekesisuse  
prioriteetne valdkond

## **LIFE Loodus**

Keskendub linnu- ja  
loodusdirektiivi liikidele  
ja elupaikadele

## **LIFE bioloogiline mitmekesisus**

Keskendub EL bioloogilise  
mitmekesisuse strateegia  
2020 elluviimisele



1. Parandada ühendusele oluliste elupaigatüüpide või liikide kaitsestaatust, keskendudes nende liikide jaoks esitatud **Natura 2000** aladele
2. Parandada Natura 2000 aladel ühendusele oluliste elupaigatüüpide või liikide kaitsestaatust, tingimusel et nende **staatus ei ole „soodne/turvaline ja mitte vähenev“** või „**teadmata**“.
3. **Loodus- ja linnudirektiivi rakendamise merekeskkonna** komponent:
  - riiklike andmekogude koostamine Natura 2000 avamerealade võrgustiku loomiseks;
  - Natura 2000 merealade taastamine ja majandamine, sh kaitsekorralduskavade koostamine ja rakendamine;
  - tegevus, millega lahendatakse merekeskkonna kaitsjate ja kasutajate vahelisi konflikte, ning Natura 2000 alade säästva kasutamise ning kaitsega tegelevad projektid;
  - näidis- või innovaatilised käsitused kriitilises seisus mereelupaikadele ja liikidele avalduva inimtegevuse mõju hindamiseks ja seireks ja sellele järgnevad konkreetseid kaitsemeetmed.

# LIFE - loodus



## **Loodusdirektiiv** on kättesaadav siin:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:31992L0043&qid=1466073519341>

Elupaigad on toodud lisas I, esmatähtsad märgitud tärniga (\*)

Liigid on toodud lisades II, IV, V; esmatähtsad märgitud tärniga (\*)

## **Linnudirektiiv** on kättesaadav siin:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32009L0147>

Euroopas kaitstud liigid on toodud lisas I

Linnudirektiiv ise esmatähtsaid liike välja ei too, need on toodud siin failis:

[http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action\\_plans/docs/list\\_annex1.pdf](http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/docs/list_annex1.pdf)

# LIFE - bioloogiline mitmekesisus



Prioriteediks tegevus, millega rakendatakse ELi bioloogilise mitmekesisuse 2020 strateegiat, eelkõige eesmärgid 2-5:

2. säilitada ja taastada ökosüsteeme ja nende teenuseid;
3. tõsta metsanduse ja põllumajanduse panust bioloogilise mitmekesisuse säilimisse;
4. tagada kalavarude jätkusuutlik kasutus;
5. võidelda võõrliikidega;



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



1. **Rohelise taristu** kavade ja meetmete väljatöötamine ja rakendamine, millega parandatakse ökosüsteemide ja nende teenuste seisundit ja/või kaitstud alade vahelist ühenduvust.
2. Viiside väljatöötamine ja rakendamine, millega **bioloogiline mitmekesisus lõimitakse finants- ja äriotsustesse**, et bioloogiline mitmekesisus ei väheneks ja/või sissetulek, millega toetatakse ökosüsteemi teenuseid, suureneks
3. **Ohustatud liigid või elupaigad**, mis ei ole kantud loodusdirektiivi lisadesse, kuid mille staatus on „ohustatud” või halvem Euroopa punases nimestikus.
4. **Tegelemine invasiivsete võõrliikidega**. Kõnealuste projektide raames tegeletakse võõrliikide meetmete kolme etapiga (ennetamine; varajane avastamine ja kiire reageerimine; tõrje) terviklikul viisil.

# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



Projekt peab olema läbivalt ja selgelt ühele teemale keskendunud.

Taotlus peab olema kooskõlas olemasolevate riiklike ja regionaalsete plaanide ja strateegiatega.



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



**Vähemalt 25% projekti eelarvest peab olema suunatud konkreetsetele looduskaitse tegevustele.**

Siia kuuluvad tegevused, mis **otsest parandavad** liikide, elupaikade või ökosüsteemide olukorda või aeglustavad / peatavad / pööravad ümber seni toimunud halvenemise.

Sissejuhatavad tegevused ning maa ost või rent loetakse selle 25% hulka vaid juhul, kui need on otsest vajalikud konkreetsete tegevuste läbiviimiseks projekti jooksul.

Taotluses tuleb selgelt ära märkida, milliseid tegevusi taotleja loeb konkreetseks looduskaitse tegevuseks

# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



Sisse ostetavad tööd ja teenused **ei tohi olla üle 35% projekti eelarvest.**

Kui need hakkavad nii kõrgeks minema siis tuleks kaaluda nende tööde tegijat kaasata projekti partnerina.



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



Projekti tuleb sisse kirjutada projekti tegevuste tulemuste seire.  
Seire peab sisaldama konkreetseid mõõdetavaid indikaatoreid.

Samuti on kohustuslik  
teavitustöö projektist ja  
selle tulemustest projekti  
jooksul.



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



**Korduvad tegevused**- tegevused, mis vajavad kordamist vähemalt kord aastas.

Juba toimuvad korduvad tegevused **ei ole** abikõlblikud.

**Alustatavad korduvad tegevused võivad olla abikõlblikud**, eriti katse- ja demonstratsiooni projektitüübi puhul. Taotleja peab seletama kuidas korduvaid tegevusi ellu viiakse peale projekti lõppu, ning kust neid rahastatakse



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



Teatud tegevustel on täpsed kriteeriumid, mis juhtudel tegevus on abikõlblik:

- **maa ost ja pikaajaline rent**

(vt lk 32 punktid I-XI, täita tuleb kõikide punktide tingimused)

- **liikide taas-, ümber- ja tugiasustamine**

(vt lk 35 punktid I-XII; I-X kõigile kohustuslikud, punktid XI ja XII on kohustuslikud väljaspool Natura alasid)



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



Alapõhiste tegevuste puhul on väga oluline lisada korrektsed kaardid lisadesse.

Esitatud kaarte võrreldakse andmebaasis (<http://natura2000.eea.europa.eu/>) olevatega.



# LIFE - loodus ja bioloogiline mitmekesisus



A8 vorm näitab riigi huvi ja toetust projektile, selle allkirjastab keskkonnaministeeriumi kantsler. A8 vorm on soovituslik.

A8 on kohustuslik juhul, kui projektis on tegevusi, mille eest vastutab riik.

Näiteks kaitsekorralduskavade või tegevuskavade tegemine või muutmine, Natura 2000 alade esitamine, uute alade riikliku kaitse alla võtmine, tsoneeringu muutused, jro ja riigi maadel toimuvad tegevused...

Eestis KIK kaasrahastuse puhul on A8 kohustuslik.

A8 vormi saamiseks tuleb tulla aegsasti ministeeriumi oma projekti tutvustama.



KESKKONNAMINISTEERIUM

# Aitäh!

**Merike Linnamägi**

Merike.linnamagi@envir.ee

NB! Eeltaotluse tähtaeg on  
16.07 2020 17:00 Eesti aja järgi

Tagasiside oktoober 2020

Põhitaotluse esitamine veebruar 2021

Lepingute sõlmimine juuli 2021

Varaseim võimalik alguskuupäev 1.09.2021